Ner 202. ROK 1839. SRODA 4 WRZESNIA

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt urocz. w druk. St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 10 miesięcznie Złp. 4.

Imiona Rzymskie.
Jutro Urbana Papieża.

Imiona Sławiańskie.
Jutro Włodzisława.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
3	6	27" 1"', 768	+ 12°, 1	4", 96	Północny słaby	Pochmurno	
	2	1, 108	+ 18, 6	6, 98	Pł Wschodni słaby	,,	
	10	2, 406	+ 11, 8	5, 19	Zachodni średni	,,	

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa 1 Września.* —

J. K. Wysokość xiąże Albert Pruski, udał się dnia wczorajszego rano w dalszą drogę do Borodino.

Do Nru 96 Gazety Handlowej Petersburgskiej dołączoną została lista fabrykantów i właścicieli zakładów, którzy na wniosek rady rękodzielniczej i w skutku raportu, złożonego przez ministra skarbu N. Panu, zaszczyceni zostali pochwalnemi medalami i innemi nagrodami, za wyroby złożone przez nich na tegoroczną wystawę płodów rękodzielniczych w Petersburgu. W liczbie fabrykantów z Królestwa Polskiego, zaszczyceni zostali.

Mniejszym medalem złotym: 1) Karol Schultz i spółka, we wsi Żyrardowie, gubernii Mazowieckiej, za płótno, ręczniki i bieliznę stołową. 2) J. K. Drews, w Warszawie, za wyborne odlewy żelazne i bronzowe.

Wielkim medalem srebrnym: 1) Ignacy Bondy, w Ostrołęce, gubernii Płockiej, za kołdry tkane przedniego gatunku. 2) Karol Malcz, w Warszawie, za wyroby ze srebra. 3) Tomasz Koprzywa, w Warszawie, za tkaninę z drutu mosiężnego i stalowego.

Mniejszym medalem srebrnym: 1) Jakób Buch w Zgierzu, gubernii Mazowieckiej, za piękne i niedrogie sukna. 2) Gottlieb Nese, w Zgierzu, za toż. 3) Gustaw Reichel, w Zgierzu, za toż. 4) Wilhelm Schwartz-Schultz, w Zgierzu, za toż. 5) Krystyan Mossew, w Zgierzu, za toż. 6) Jan Geismer, w Warszawie, za kobierce dobrego gatunku pięknych kolorów i umiarkowanej ceny. 7) Bracia Fraget, w Warszawie, za sztuczne wyroby ze srebra. 8) Bracia Frydryk i Jan Heinrych, w Warszawie, za meble misternej snycerskiej roboty. 9) Józef Krantz, w Warszawie, za zegar z gangiem niepotrzebującym oliwy. 10) Franciszek Snochowski, w Warszawie, za wyborne ołówki różnego gatunku.

Publicznemi pochwałami: Fabryki: 1) Karola Herna, w Warszawie, za nader misterne wyroby ze srebra. 2) Bekkara i Rauszera, w Warszawie, za strzelby z rznięciem na stali i nakładaniem złotem. 3) Kwileckiego, Hirszmana i Kijewskiego, za wyroby chemiczne. 4) Fryderyka Tretchel, w Warszawie, za stolik z globusem, starannej roboty, z wypracowaniem tak wewnątrz jako i rekwizytów do tegoż.

Nagrodzeni złotemi medalami z napisem »za użyteczność« dla noszenia na szyi na wstędze orderu ś. Anny. 1) Vetter, w Warszawie, za wyborne obicia papierowe. 2) Rahn,

w Warszawie, za przednie ceraty. 3) J. L. Wemmer, w Warszawie, za wyroby z gummy elastycznéj. 4) Ludwik Gayer, w Łodzi gubernii Mazowieckiéj, za założenie w Królestwie Polskiem pierwszéj przędzalni bawełny. 5) Karol Minter, w Warszawie, za prowadzenie na obszerną skalę, fabryki wyrobów blaszanych.

WIADOMOŚCI Z POCZTY WCZORAJSZEJ

— Paryż 24 Sierpnia. —

Monitor zawiera następującą depeszę telegraficzną:

(Bajonna 21 sierpnia o godz. 12 z południa.)

»Zjechanie się Don Carlosa z jenerałem Maroto nastąpiło wczoraj w Ormastegui. Pewien rodzaj zawieszenia broni przyszedł do skutku pomiędzy jenerałem Elio i wiadomym zbuntowanym oddziałem karlistów.« —

Pod tąż samą datą z Bajonay w drodze zwyczajnéj, razem z depeszą tą, nadeszła wiadomość, z któréj się okazuje, że buntownicy wzwyż rzeczeni poddali się.

— Dnia 25 Sierpnia. —

Dzisiejszy *Monitor* ogłasza znowu następującą depeszę telegraficzną:

Marsylija 23 sierpnia.

»Statek pocztowy z Lewantu spóźnił się tu o 48 godzin. Przywiózł on wiadomość z Syra pod dniem 11 b. m. że eskadry turecka i egipska, dnia 7 znajdowały się w porcie Alexandryi, i że tam dnia 5 przybył parowy okręt turecki z adjutantem admirała Roussin, z żądaniem w imieniu pięciu wielkich mocarstw, o wydanie floty tureckiéj.«

Tym sposobem wszystkie przepowiednie i rozumowania dziennikarskie jednym pociągiem pióra zniweczoneby zostały. —

— Konstantynopol 7 Sierpnia. —

Chozrew pasza poświęca się z największem natężeniem sprawom publicznym. Reorganizacya wojska dzieje się z dobrym skutkiem.

Najnowsze listy z Odessy donoszą, że flotta rossyjska w Sebastopolu odebrała rozkaz, aby była w pogotowiu do odpłynienia; i że liczne oddziały wojska są w pochodzie, dla połączenia się nad Prutem a wojskami tamże rozłożonemi; co razem stanowić będzie mocną armią.—

WIADOMOŚCI Z POPRZEDNICH POCZT.

— Madryt 14 Sierpnia. —

Poseł grecki w dniu wczorajszym opuścił stolicę. Z ekonomicznych widoków rząd go odwołał, albowiem nadal tylko do Paryża, Londynu, St. Petersburga i Konstantynopola posłów swoich będzie wysyłał.

Jenerał O'Donell rozpoczął oblężenie miasta Tales a jenerał Ayerbe Segury.

— Konstantynopol 2 Sierpnia. —

Doniesienia o położeniu Ibrachima paszy w Syryi brzmią bardzo rozmajcie i po większéj części sprzecznie; jedni mówią, że on postępuje naprzód, inni, że się cofa, inni, że pozostaje na miejscu. Mówią także o nowem powstaniu Kurdów, którzy po klęsce Hafiza paszy połączyli się z Egipcyanami. Ze wszystkich prowincyj europejskich doniesienia są bardzo zaspokajające. W Cesarei tylko po nadejściu doniesienia o porażce pod Nisib, lud skłaniał się na stronę Mehmeda Ali. Wreszcie spokojność panuje ciągle. Chozrew pasza miał oświadczyć, że jeśliby Mehmed Ali raz jeszcze zarządał jego oddalenia, on natychmiast złoży godność wielkiego wezyra, dla odsunięcia wszelkiéj przeszkody do przywrócenia pokoju.

— Dnia 7 Sierpnia. —

Gazeta rządowa turecka zawiera z dnia 22 Dschemziulewwel 1255 (2 sierpnia 1839) następujące sułtańskie pismo do Wielkiego Wezyra. Mój Wezyrze. Jest powszechnie znane *factum*, że od niejakiego czasu utrzymują Wezyrowie Muttesselimowie i Wojewodowie, że ze swych własnych okręgów mogą większy ściągać podatek. *Factum* to pociągnęło za sobą takie skutki, że wszystkie teraz okręgi przeciążone są podatkami. Gdy ja moich poddanych uważam jako dobro dane mi od Boga i radbym serca ich zyskać przez szczególną moją opiekę nad ich dobrem, najwyższą moją wolą zatem jest, aby na przyszłość wszystkie okręgi tak w gotowiźnie jako i produktach podatek protokółami skarbu oznaczony opłacali, żeby ubodzy i potrzebni w ogólności wszyscy poddani byli wolni od uciążliwości tego rodzaju. Gdyby się kto ośmielił wbrew mojemu wyraźnemu rozkazowi postępować, to przestępujący bez względu na rangę i zdatność ulegnie podług naszych praw najsurowszéj karze, a ty którego na mojego wielkiego wezyra wybrałem,

będziesz nad tém czuwał, aby nigdzie podatki nie były podwyższone, i żeby nic w przyszłości nie narażało pomyślności moich poddanych.»

Następnie taż Gazeta zawiera jeszcze ten artykuł: Jest powszechnie znany zwyczaj, że przy każdéj zmianie tronu w państwie ottomańskiém wszystkie beraty i dyplomy na nowo bywają wydawanemi. W skutek więc wstąpienia na tron pod dniem 19 Rebiul achir, naszego łaskawego monarchy, podobna okoliczność miała miejsce. Jego Wysokość mając wzgląd na stan wszystkich tych, którzy pensye i stypendya pobierają, widział się być skłonionym do wydania rozkazów, aby przygotowano nowe postanowienia i firmany. Również zezwoliła J. W. uwolnić wszystkich posiadaczy dzierżaw i dożywociów od połowy należności, jakie za nowe firmany wypłacić byli obowiązani.

Allg. Z. Nietylko pp. Moltke Mühlbach i Laue, którzy byli obecni w bitwie ale i p. Vinke, który z wojskiem z Angora postępował, utracili cały pakunek; nieregularne wojska, które armia egipska najpierwéj w rozsypkę wprawiły, wpadły w odwrocie na swój własny obóz i złupili go, a korpus odwodowy z Angora, który jeszcze pod dniem 24 lipca o dzienny pochód był oddalony, od stanowiska Hafiz paszy, rozpierzchnął się na sam odgłos przegranéj bitwy i na widok uciekających. Ostatni paropływ z Alexandryi przywiózł nam wiadomości, że osoby, które z eskadrą turecką odpłynęły, a które się dostały w ręce Mehmeda Ali nadzwyczaj wiele ucierpiały. Ubrano ich w egipskie suknie, aby im od razu odjąć nadzieję wszelką do powrotu do swojéj ojczyzny.

Słychać że Kapudan pasza został mianowany naczelnym dowódcą w Senaar (jedyny sposób pozbycia się go), i że wojska tureckie lądowe, które znajdują się na pokładzie okrętów, mają się z nim razem udać; morderczy klimat tych prowincyi wkrótce wyniszczy tych nieszczęśliwych, tak więc tysiące muszą swoje życie na niebezpieczeństwo narazić, za zdradę jednego niesłychaną w dziejach świata.— Przed kilku dniami młody sułtan w towarzystwie swojéj matki, odbył przegląd konsystującego tu wojska; artylerya również miała udział w téj uroczystości wojskowéj; po odmaszerowaniu pierwszéj części wojska, zostały działa pozycyjne na obszernym placu komissyi wojny, uszykowane, a w nieobecności, z przyczyny słabości głównego dowódcy pana Kuczkowskiego, najstarszy po nim, w tryumfalnym marszu przedefilował przed Najjaśniejszym Sułtanem. — W dniu wczorajszym przybyły tu xiąże Joinvile, przyjął jeszcze w ciągu dnia odwiedziny dyplomatycznego świata. — Od kilku tygodni pokazuje termometr w południe w cieniu ku północy, 26 do 28 stopni Reaumura.

— Od granic tureckich 12 Sierpnia. —

(*Bresl. Z.*) Podług zgodnych doniesień z większych miast Turcyi europejskiéj, szczególniéj z Macedonii i Bulgaryi, gdzie znajdują się znakomite rodziny greckie, a nawet z Konstantynopola, głoszą że ostatnie wypadki w Turcyi a mianowicie porażka w Syryi, sprawiły wielkie wrażenie na greckiéj ludności, i wzbudziły wielkie nadzieje między łatwowiernemi grekami.

Mehmed Ali ma być bardzo rozgniewany wyrażeniem lorda Palmerston że »nie idzie o to co Mehmed Ali czynić chce, ale co mu można pozwolić uczynić«. Względem treści ostatecznej odpowiedzi porty na żądanie Mehmeda Ali, która wstrzymaną została za wdaniem się dyplomacyi, obiegają tylko pogłoski. Jedni utrzymują, iż tamże przystawano na wszelkie żądania Mehmeda, inni zaś zapewniają, iż tenże w żaden sposób nie byłby zadowolonym z podanych warunków.

— Alexandrya 28 Lipca. —

Podług listu z Alexandryi 28 lipca umieszczonego w *Journal de Smyrne*, Ibrahim pasza stał w Marasz, a część przedniéj swojéj straży posunął aż do Orfa, podczas gdy Hafiz pasza z 10 — 12.000 ludzi, znajdował się w Malatia. Ibrahim otrzymał przez pana Callier rozkaz od swego ojca żeby nie postępował daléj i powszechnie sądzono w Syryi że nic nie uczyni daléj aż do nowych rozkazów. Podług tychże doniesień, cały kraj jest w wzburzeniu, na wielu punktach w górach wybuchło zupełne powstanie przeciw baszy Egiptu, wszystkie drogi na równinie niepokojone są przez zbrojne bandy, które przerywają komunikacyę i rabują wioski.

O Churszydzie paszy słychać, że ciągle postępuje wzdłuż brzegów odnogi perskiéj, i że znajduje ciągle kraj dobrze uprawny i zaludniony. Iman w Maskat miał zawrzeć z Anglikami przymierze zaczepne i odporne na przypadek gdyby Mehmed Ali chciał i jego ujarzmić.

Wczoraj wieczorem przybyli dwaj Tatarzy z Konstantynopola z depeszami dla paszy.

Rozmaitości.

— Przysięgli w Anglii siedzą tak długo bez wody i światła w sali zamknięci, aż poką nie zgodzą się na wyrok. W Lewis, hrabstwie Essex, wydarzył się niedawno ten przypadek, iż jeden z przysięgłych, który miał pilny interes w swoim domu, przez okno z sali wyskoczył, przez co cały tok sprawy zawieszonym i na nowo rozpoczętym być musiał.

— Jeden dziennik francuzki zawiera następującą anegdotę: gdy niedawno pewien żandarm, wśród tłumu osób, które wyborowemu kandydatowi w Mons, panu Basse, kocią muzykę wyprawiały, zapytał młodego człowieka: »A co waćpan tu robisz?« Tenże odrzekł: »Ja jestem kontra bas!«

— Xiąże Pükler Muskau w swojem dziele *Wędrówki w młodości*, opowiada następującą anegdotę o Marsylczyku: Jakiś jegomość siedział w kawiarni (w Marsylii) od 6 wieczorem do 3 z rana dnia następnego, przypatrując się z jak największą uwagą dwom nieznajomym, grającym w pikietę. Gracze poróżnili się nakoniec, jeden z nich obracając się do niezmordowanego przypatrywacza, zapytał: »Racz pan rozsądzić, kto z nas ma słuszność.« »Chętnie bym to uczynił, odpowiedział przypatrywacz, gdybym grę rozumiał lecz ja nawet niewiem w co gracie!« »Zmiłuj się pan, nie rozumiesz gry, a siedziałeś tu jak statua przeszło 10 godzin!« »Cóż robić odpowiedział nieznajomy z westchnieniem jestem żonaty!«

Doniesienia Urzędowe.

Nro 4471.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

W moc uchwały Senatu Rządzącego do L. 4966 r. b. zapadłéj, podaje niniejszym do wiadomości, iż w dniu 10 września roku b. przed południem odbywać się będzie w biórach Wydziału publiczna licytacya *in minus* wypuszczenia w przedsiębiorstwo rozebrania stajni obok realności N. 91 w ulicy poprzecznéj Sgo Józefa istniejącéj dla rozszerzenia namienionéj ulicy niemniéj odbudowania tamże w kierunku planem wskazanym nowego muru i kloaki z przedłużeniem szluzy kanałowéj wedle planu i kosztorysu przez Senat Rządzący w summie złp. 2256 gr. 15 zatwierdzonego, wzywają się przeto pretendenci aby zaopatrzeni w *vadium* w kwocie złp. 220 w terminie powyższym znajdować się nieomieszkali, gdzie nadto o planie i kosztorysie fabryki niemniéj o warunkach licytacyi bliższą otrzymają wiadomość.

Kraków d. 22 sierpnia 1839 r.

Senator Prezydujący
SOBOLEWSKI.

Za Referendarza *Rayski.*

Ceny zboża w czterech gatunkach na targowicy publicznéj dochodzone i ułożone.

D. 2 i 3 Września 1839 r.	1.		2.		3.		4.	
	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr
Korzec Pszenicy..	22	—	21	—	18	—	15	—
— Zyta........	12	6	11	15	11	—	10	15
— Jęczmien:	9	—	8	15	8	—	—	—
— Owsa.......	5	12	4	21	4	12	—	—
— Grochu.....	11	6	8	10	—	—	—	—
— Jagieł.......	27	15	25	—	22	—	—	—
— Rzepaku..	20	—	18	—	—	—	—	—

Owsa-rychliku korzec po złp. 6.
Wielogrochu — po złp. 13.
Siana pięknego cent. złp. 2.

Burzyński adj. Zast. K. T.

Targ bydła w stajni, a Skopy i Wieprze na targu publiczném dochodzone.

Dnia 27 Sierpnia 1839 r.

Wół ważący mięsa czystego funt. 300 sprzedany za złp. 88. Krowa funt. 356 złp. 115, funt. 200 złp. 55. Cielę funt. 96 złp. 33, funtów 26 złp. 9. Wieprz funtów 181 złp. 66. *Burzyński* adj. Zast. K. T.

LOTERYA KRAJOWA.

W 884 ciągnieniu dnia 4 Września 1839 r. w przytomności osób od rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące numera:

25. — 54. — 26. — 38. — 44.

Przyszłe ciągnienie 885 przypada dnia 12 Września 1839 r.